

INTERPRETACIJA I VREDNOVANJE REZULTATA ANKETE O SAMOEVALUACIJI NASTAVNIKA

Smisao samoevaluacije nastavnika je utvrditi frekvenciju korištenja pojedinih nastavnih metoda, zadovoljstvo ili nezadovoljstvo nastavnika procentom prolaznosti na predmetima, kakva se literatura preporučuje studentima, dalje nastavničke percepcije vlastitog rada, objektivnost i eficijencija modela ispitivanja, aktivnosti studenata u nastavi da bi se prema rezultiranim stavovima utvrdile ili predložile mjere za poboljšanje, unaprjeđenje i podizanje kvaliteta nastave i eficijencije navedenih aspekata u radu sa studentima.

Upitnik o samoevaluaciji nastavnika popunilo je ukupno 22 nastavnika u raznim zvanjima od docenta do redovnog profesora. Od 22 nastavnika koji su popunili anketni upitnik odgovorom na pitanja u «visokoškolskoj ustanovi ste» do 1 godine bilo je 4,45% nastavnika, između 1 i 3 godine u instituciji je 36,36 % nastavnika, a preko 3 godine u instituciji je angažovano 59,09% nastavnika.

U odgovoru na pitanje sa sadržajem «tokom svog obrazovanja ili rada prošli ste edukaciju za rad u nastavi» od ukupnog broja anketiranih nastavnika njih 90,90% je prošlo neki od oblika edukacije za rad u nastavi, 4,54% nastavnika nije prošlo edukaciju i nema izražen interes za to, a isto tako 4,54% onih koji nisu prošli edukaciju artikulirao je interes za takav oblik usavršavanja.

Većina nastavnika njih 95,45% prezentira studentima na uvodnom (prvom) predavanju nastavni plan i program predmeta koji predaju, kriterije, pravila i način ocjenjivanja, a samo 4,54% nastavnika apostrofirali su stav da to ne rade.

Tokom izvođenja nastave 90,90% nastavnika se pridržava nastavnog plana i programa u kontinumu od 80% do 100%, a samo 9,09% nastavnika se pridržava nastavnog plana i programa u omjeru 50% do 80%.

Literatura koja se preporučuje studentima za predmete sadržane u nastavnim planovima i programima u najvećem broju slučajeva je udžbenik sa drugog fakulteta (tako se izjasnilo 59,09% nastavnika), potom slijedi recentno objavljena dostupna literatura (tako misli 54,54% nastavnika) nakon toga dolaze udžbenici čiji su autori nastavnici fakulteta odnosno u istom kontinumu se koriste materijali s predavanja objavljeni na internetu (tako se izjasnilo 45,45% nastavnika). Na kraju kontinuma se nalaze nastavnici koji koriste vlastite autorizirane skripte a takvih je 22,72% do onih koji koriste neautorizirane skripte kojoj su oni autori, a takvih je 9,09%.

Kao jedna od metoda poboljšanja eficijencije nastave kroz predavanja predstavlja i upotreba savremene tehnologije; 90,90% nastavnika koristi savremenu tehnologiju u nastavi i predavanjima, a samo 9,09% nastavnika koristi istu tehnologiju ponekad.

Od ukupno 22 anketirana nastavnika njih 63,63% izražava zadovoljstvo prolaznošću u kontekstu predmeta koje predaju. Takvo zadovoljstvo argumentiraju veoma diferenciranim stavovima:

1. prolaznosti doprinosi saradnja nastavnika i asistenata,
2. redovno prisustvo nastavi studenata i njihovo aktivno učešće u pisanju seminarskih radova, rješavanju praktičnih problema, odbrana seminarskih radova etc.,
3. dostupnost recentne literature predviđene nastavnim planom i programom,
4. kvalitetna saradnja nastavnika sa studentima,
5. prezentacija primjera iz sudske prakse, studija slučajeva, organizovanje radionica,
6. visoko postavljeni standardi za dostizanje znanja kao i jednak i pravedan tretman studenata,
7. ozbiljnost nastavnika u pristupu obavezama kao i kontinuiran rad sa studentima kroz predavanja i vježbe,
8. interaktivni prisup nastavi i korištenje modernih pedagoško didaktičkih metoda prenošenja znanja studentima,
9. studenti kroz predavanja i vježbe steknu osnovna znanja i vještine koji predstavljaju nužan uslov za njihovo buduće profesionalno osposobljavanje,

Ostali nastavnici nisu pokazali zadovoljstvo prolaznošću u okviru njihovog predmeta a takvih je 36,36% od ukupnog broja anketiranih nastavnika i na toj pozadini oni argumentiraju njihovo njezadovoljstvo na sledeći način:

1. potrebno je više raditi sa studentima kroz pisanje eseja, seminarskih radova i sl.
2. vrlo nizak nivo motivacije studenata iako stoje sve mogućnosti na raspolaganju za realizaciju ciljeva nastave,
3. potrebno je dodatno raditi na podizanju nivo pismene kulture studenata na viši nivo,
4. studenti isto tako neredovno izvršavaju njihove obaveze,
5. potrebno je uvažavati proceduru dolaska do rezultata a ne datu formu koja je sama po sebi samo statična kategorija,
6. bitno je studentima ukazati na različite načine dolaska do rezultata i ishoda učenja,
7. umjesto klasičnih predavanja ex katedra treba studente više uvoditi u sistem praktičnog rješavanja problema kroz upotrebu metoda studije slučaja,
8. potrebno je uvesti veći broj sati za predavanja i vježbe za pojedine predmete (npr. latinski jezik veći broj sati i vježbi iz fonetike),
9. veći procenat studenata koristi nelegalna sredstva da bi dostigli cilj a to je u ovom kontekstu položiti ispit,

U vezi sa participacijom i frekvencijom studenata u sljedećim nastavnim aktivnostima nastavnici su dali veoma diferencirane odgovore. Kod ovog pitanja bila je ponuđena mogućnost zaokruživanja više modaliteta odgovora:

1. da tokom predavanja studenti postavljaju pitanja većina profesora njih 45,45% smatra da se to vrlo često dešava, sa često smatra 22,72% nastavnika, rijetko msili 18,18% nastavnika,
2. da prezentiraju seminarske radove atributivnom ocjenom vrlo često ocjenjuje 45,45% nastavnika, sa često njih 54,54%,

3. pismeno se izražavaju (seminari i sl.) sa ocjenom vrlo često ocjenjuje 31,81% nastavnika, sa ocjenom često 45,45% nastavnika, a sa ocjenom nikada jer im nije omogućeno ocjenjuje 4,54% nastavnika,
4. da studenti rade timski sa ocjenom vrlo često ocjenjuje 31,81% nastavnika, sa ocjenom često njih 40,90%, potom sa rijetko 18,18% i na kraju sa nikada jer im nije omogućeno samo 4,54% nastavnika,
5. rade na stvarnim problemima iz prakse sa ocjenom vrlo često ocjenjuje 45,45% nastavnika, sa često 36,36% nastavnika, sa ocjenom rijetko 18,18% i na kraju sa ocjenom nikada jer im nije omogućeno ocjenjuje samo 4,54% nastavnika,
6. u na terensku nastavu nastavnici su dodijelili sledeće ocjene sa često ocjenjuje 9,09% nastavnika, sa rijetko 9,09% nastavnika i sa ocjenom nikada jer im nije omogućeno 9,09% nastavnika,

Svi anketirani nastavnici odnosno 100% anketiranih smatraju da se na njihovim predmetima ispit organizuje u skladu da odlukom o sistemu ocjenjivanja i vrednovanja rada studenata (prvi i drugi parcijalni, završni rad – popravni ispit); 90,90% nastavnika iznosi stav da se ispit iz njihovog predmeta organizuje u pisanom i usmenom obliku a samo 9,09% smatra da se ispit organizuje kao kroz pisani oblik.

Kriteriji za ocjenjivanje studenata na predmetu «usmeno su prezentirani na uvodnom predavanju» tako misli 72,72% nastavnika, predočeni su studentima u pisanoj formi ocjenjuje 45,45% nastavnika, javno su objavljeni na webstranici fakulteta misli 36,36% nastavnika.

Konačna ocjena iz ispita prema stavovima nastavnika zavisi od ispita odnosno tako se izrazilo 100% nastavnika, zatim prisustvo nastavi misli isto tako 100% nastavnika, potom seminarski radovi ocjenjuje 95,45% nastavnika, prarcijalni ispiti iznosi 77,27% nastavnika, dodatne vježbe 40,90% nastavnika i programi misli 13,63% nastavnika. Kod ovog pitanja bila je ponuđena mogućnost zaokruživanja više odgovora.

Analizirajući stavova i očekivanja nastavnika u odnosu na predavanja i vježbe u posmatranom semestru moglo bi se izvesti nekoliko pozitivno koreliranih zaključaka:

1. adekvatno vrednovanje naučne i stručne kompetentnosti nastavnika,
2. organizovanje i stimulisanje permanentnog usavršavanja nastavnika (kursevi, seminari, studije, putovanja) u smislu stručnih i nastavničkih kompetencija,
3. usavršavanje i učešće na naučnim i stručnim skupovima, kroz različite vrste usavršavanja, studentske boravke, gostovanjem predavača po pozivu, dostupnošću naučne i stručne literature,
4. razvijanje navika o potrebi sistemskog praćenja i podsticanja pedagoških, istraživačkih i stručnih aktivnosti,
5. adekvatnije vrednovanje naučne kompetentnosti i motivacije studenata,
6. nedovoljno razvijena motivacija pojedinih studenata za kvalitetno i samostalno ispunjavanje obaveza iz studentskih programa, odnosno sticanje kompetencija,
7. dio studenata nakon upisa gubi motivaciju za studijama s obzirom na realizaciju nastave,

8. unaprijediti metode i kriterije ocjenjivanja studenata po predmetima, a posebno da li je metod ocjenjivanja studenata prilagođen studentima, da li se prati i ocjenjuje rad studenata tokom nastave, kakav je odnos ocjena rada studenata tokom nastave i na završnom ispitu u ukupnoj ocjeni, da li se ocjenjuje sposobnost studenta da primjeni znanje,
9. sistematičnije pratiti i ocjenjivati kvalitet udbenika i drugih nastavnih sredstava s aspekta kvaliteta sadržaja (savremenost, aktuelnost) strukture (primjeri, pitanja, rezime) stila i obima (prilagođenost kognitivnim sposobnostima studenata). Udbenici i druga nastavka sredstva koja ne zadovoljavaju definisane standarde inovirati ili zamijeniti kvalitetnijim.